

Festivalul EUROMARIONETE

Cătălina PANAITESCU

Un parcurs în excelsiune

Festivalul Euromarionetelor continuă, din doi în doi ani, sub același semn al diversității stilurilor de spectacol pentru copii, propunând o explorare a genului, precum și a repertoriului de povești dramatizate și adaptate. Ultima ediție (21–25 mai) s-a dovedit a fi creativă prin varietatea montărilor prezente, prin răspunsurile artistice plurivalente la întrebarea ce înseamnă astăzi spectacolul de teatru pentru copii, și prin participarea numeroasă și activă a publicului.

Continuând tradiția inaugurată la ediția precedentă, Teatrul „Țândărică” și-a reunit spectacolele sub titlul *O stagiune într-o zi*, oferind micilor spectatori trei reprezentații extraordinare după cunoscutele povești: *Păcala*, *Motanul încălțat* și *Robin Hood*. A fost o încântare pentru copii, care s-au bucurat în continuare când au aflat că... *Vârcolacii au furat luna* (Teatrul „Licurici” din Chișinău), o reușită combinație de dans, culoare și joc actoricesc bine coordonat. O prezență specială în festival a fost cea a Teatrului „Puck” din Cluj care a prezentat *Motanul Vrăjitoarei*, spectacol reprezentativ prin atenția deosebită acordată detaliului semnificativ, urmărit cu obstinație și perfecționism. Important de precizat este că spectacolele de la Chișinău și Cluj au fost concepute și lucrate de echipe tinere de creatori. În ambele reprezentații au fost evidente optimismul, curajul și dorința tinerilor de a reuși.

Ca argumente pentru susținerea varietății spectacologice a acestui festival sunt reprezentațiile invitaților din Bulgaria și Franța, respectiv *Fanteziile lui Mozart* (Teatrul Dramatic și de Păpuși din Silistra) și *Candide* după Voltaire (Teatrul de Marionete Metz), ambele fiind adaptări libere după caietele lui Mozart și după romanul omonim al lui Voltaire.

* * *

Un alt răspuns referitor la semnificația spectacolului de teatru pentru copii a fost *Făt-Frumos din lacrimă* în regia lui Victor Ioan Frunză, care semnează dramatizarea și îmbinarea cunoscutului basm eminescian cu mitul tinereții fără bătrânețe și al vieții fără de moarte consemnat de Petre Ispirescu. Încă o dată se vede preocuparea regizorului pentru redefinirea unor eroi emblematici, aflați în stare de criză. *Făt-Frumos* este un astfel de personaj. El incită, caută și depășește barierele. Găsește tinerețea fără bătrânețe și viața fără de moarte, dar nu-și uită condiția de om, ceea ce-l va costa, împlinindu-și, astfel, destinul de erou tragic.

Spectacolul lui Victor Ioan Frunză propune o montare cu măști, foarte vizuală și semnificativă. Cu atât mai mult cu cât spectacolul este centrat în jurul protagonistului prezentat în triplă ipostază: copil, tânăr și bătrân. Un portret care pornește de la evoluția firească a vârstelor și ajunge la fabulos. În fapt, o redefinire pe mai multe planuri pornită de la imagine și dezvoltată în situație.

Făt-Frumos din lacrimă este un spectacol complex, echilibrat, în care fiecare etapă din dezvoltarea eroului este prezentată firesc: începând cu candoarea și naivitatea copilului; apoi forța și elanul degajat de tânărul pornit în căutarea ide-

Florin DOROBANȚU în *Făt-Frumos din lacrimă*.

alului său; și, în final, înțelepciunea specifică senectuții. Este o trecere bine susținută actoricește și scenografic prin prezentarea căminului părintesc – lipsit de griji, mirific, cald și protector – a meleagurilor de basm pe unde vor trece *Făt-Frumos* alături de calul său, și, în final, a tărâmului tinereții fără bătrânețe și al vieții fără de moarte, atât de sugestiv creionat. Scenele de luptă (realizate de Balázs Attila) par adevărate înfruntări sângeroase susținute de un joc de artificii, foc și fum. Costumele și măștile Adrianei Grand creează un efect cromatic tulburător, sporind atmosfera de basm, ceea ce conferă spectacolului densitate și tragism. O mare contribuție le revine actorilor care au știut să mențină suspansul și farmecul acestei povești. Dacă Dan Antoci creează cu convingere un *Făt-Frumos* bătrân, înțelept și așezat, tânărul Sorin Dorobanțu dă naștere unui personaj plin de vitalitate, frumusețe, capabil de orice. Este o combinație reușită pentru relevanța vârstelor, încununată de prezența tinerei „actrițe” Roxana Orz (*Făt-Frumos copil*), de numai patru ani. Atmosfera este întreținută și de prezența unei orchestre de cameră care susține live momentele de vârf ale reprezentației, ce s-a dovedit a fi nu numai punctul de atracție al festivalului, ci și un veritabil reper în seria spectacolelor seminate de Victor Ioan Frunză.

* * *

Așadar, povestea Euromarionetelor a dovedit și de această dată implicarea echipei de organizare, în frunte cu Dan Antoci, directorul festivalului și al Teatrului de Marionete Arad, care a depus efortul de a oferi publicului și invitaților spectacole cât mai diverse și mai reușite. Lipsa trupei din China, care nu a putut fi prezentă în festival din cauza virusului pneumoniei atipice, a constituit un moment de dezamăgire, după cum, și mai mult, slaba mediatizare a festivalului. Problema nu a fost calitatea spectacolelor, mult mai ridicată la această ediție față de cea precedentă, ci faptul că acest festival de teatru nu a avut ecou în breasla noastră

Făt-Frumos din lacrimă.

teatrală. În plus, la un sondaj de opinie total aleatoriu realizat pe străzile Aradului, am constatat că foarte puțini concetățeni știau de Euromarionete. Ceea ce m-a dezamăgit, cu atât mai mult, cu cât cunosc sânguina organizatorilor de a reuși să pună pe picioare ediția din acest an. Ca atare, la Teatrul de Marionete din Arad, care promovează spectacole de un nivel artistic demn de apreciat, se simte lipsa unui secretar literar competent, a unui „animator cultural” capabil să promoveze nu numai spectacolele arădene, dar și imaginea acestui festival în țară și în străinătate. Cu toate acestea, faptul că există spectacole de teatru pentru copii demne de orice competiție internațională, faptul că Euromarionetele încă rezistă este un semn bun, care ne face să ne păstrăm în continuare speranțele legate de mișcarea teatrală din România.

Teatrul de Marionete Arad – Făt-Frumos din lacrimă, adaptare de Victor Ioan Frunză după Mihai Eminescu și Petre Ispirescu. Direcția de scenă: Victor Ioan Frunză. Decorul, măștile, costumele: Adriana Grand. Muzica: Cări Tibor. Regia scenelor de luptă: Balázs Attila. Ateliere de Arta actorului: Dan Antoci. Distribuția: Dan Antoci, Carmen Mărginean, Adina Doba, Sorin Dorobanțu, Mircea Moș, Dan Zach, Nuți Roman, Ovidiu Calbău, Isabela Cotescu, Andreea Calbău, Roxana Orz. Data premierei: 12 iulie 2002.

Teatrul de marionete: încotro?

Plecarea mea la Euromarionete a însemnat în primul rând sondarea în profunzime a fenomenului teatrului pentru copii. De la observația atentă a spectacolelor, la schimbul de păreri și, bineînțeles, la întrebări puse aiurea pe stradă, am ajuns la concluzia că mai sunt multe de făcut în teatrul de animație, nevoit să treacă (și el!) prin aceste vremuri tulburi și răăcitoare. De aceea, mi s-a